

POSTANOWIENIE

Dnia 22 czerwca 2012 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Barbara Myszka (przewodniczący)

SSN Anna Owczarek (sprawozdawca)

SSN Hubert Wrzeszcz

w sprawie ze skargi I. J.

o wznowienie postępowania

zakończonych prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w B.

z dnia 18 marca 2009 r.,

w sprawie z powództwa M. H.

przeciwko I.J.

o ochronę dóbr osobistych,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 22 czerwca 2012 r.,

zażalenia skarżącej I. J.

na postanowienie Sądu Apelacyjnego

z dnia 31 stycznia 2011 r.,

- I. oddala zażalenie;
- II. przyznaje adwokat J. J.-Z. wynagrodzenie w kwocie 120 zł (sto dwadzieścia) powiększonej o należny podatek od towarów i usług za reprezentowanie pozwanej w postępowaniu zażaleniowym - od Skarbu Państwa Sądu Okręgowego w B.

Uzasadnienie

Sąd Apelacyjny postanowieniem z dnia 31 stycznia 2011 r. oddalił zażalenie pozwanej I. J. na postanowienie Sądu Okręgowego z dnia 26 lipca 2010 r., wydane w sprawie ze skargi o wznowienie postępowania zakończonych prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego z dnia 18 marca 2009 r. o ochronę dóbr osobistych (sygn. akt I C ...), jako pozbawione uzasadnionych podstaw oraz zasądził od pozwanej na rzecz powódki kwotę 270 zł tytułem kosztów postępowania zażaleniowego.

W zażaleniu na to postanowienie, dotyczącym rozstrzygnięcia o kosztach postępowania, pozwana zarzuciła naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 98 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.p.c. poprzez niewłaściwe zastosowanie i obciążenie pozwanej obowiązkiem zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego oraz art. 102 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie mimo istnienia okoliczności to uzasadniających. Skarżąca wniosła o zmianę orzeczenia w tej części i odstąpienie od obciążenia jej obowiązkiem zwrotu kosztów, ewentualnie o jego uchylenie w części i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył:

Zgodnie z art. 108 § 1 zd. 1 k.p.c., sąd rozstrzyga o kosztach w każdym orzeczeniu kończącym sprawę w instancji. Wskazany przepis jest wyrazem zasady koncentracji i unifikacji kosztów postępowania. Rozstrzygnięcie obejmuje wszystkie koszty poniesione w trakcie postępowania, przed jego wszczęciem a także związane z postępowaniami incydentalnymi. O tym, która ze stron poniesie koszty decyduje zasada odpowiedzialności za wynik procesu, wynikająca z art. 98 k.p.c., od której Sąd może odstąpić stosując inne przepisy.

Zgodnie z art. 98 § 1 k.p.c., strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). Przegrywającym sprawę jest powód, którego żądanie nie zostało uwzględnione, lub pozwany, którego obrona okazała się nieskuteczna. Bezpodstawnie powołuje się skarżąca na fragment poglądu Sądu Najwyższego wyrażonego w postanowieniu z dnia 16 listopada 2000r., III CZP 91/00, OSNC 2001, nr 5, poz. 74. Dotyczy on innej sytuacji procesowej, tj. występowania w charakterze pełnomocnika osób bliskich w oparciu o stosunek

rodzinny. W rozpoznawanej sprawie zaś profesjonalny pełnomocnik, będący małżonkiem powódki, działał na podstawie pełnomocnictwa procesowego udzielonego na zasadach ogólnych i z tego tytułu przysługiwał jej zwrot kosztów zastępstwa procesowego obejmujących jego wynagrodzenia.

Wyjątkiem od wskazanej zasady odpowiedzialności za wynik sporu jest m.in. zasada słuszności, do której odwołuje się pozwana wskazując na art. 102 k.p.c. Jak wielokrotnie wskazał Sąd Najwyższy możliwość odstąpienia od obciążenia strony kosztami postępowania, ze względu na wystąpienie szczególnie uzasadnionego wypadku, ma charakter kompetencji dyskrecjonalnej i pozostawione jest ocenie sądu rozpoznającego sprawę. Rozstrzygnięcie, zapadłe w tym zakresie, może być skutecznie zakwestionowane w ramach kontroli instancyjnej jedynie w razie wykazania oczywistego naruszenia reguł stosowania art. 102 k.p.c. (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 25 marca 2011 r., IV CZ 136/10, nie publ., z dnia 15 czerwca 2011 r., V CZ 23/11, nie publ.). Skorzystanie z powyższego przepisu jest suwerennym uprawnieniem jurysdykcyjnym sądu orzekającego, który powinien uwzględnić wszystkie okoliczności, które mogą usprawiedliwiać odstąpienie od zasady odpowiedzialności za wynik procesu (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 13 lipca 2011 r., III CZ 32/11, nie publ.; z dnia 11 lutego 2010 r., I CZ 112/09, nie publ.; z dnia 13 grudnia 2007 r., I CZ 110/07, nie publ.; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 listopada 2006 r., V CSK 292/06, nie publ.).

W przedmiotowej sprawie Sąd Apelacyjny zastosował ogólną regułę orzekania o kosztach postępowania, przewidującą obciążenie strony przegrywającej kosztami (art. 98 k.p.c.). Prawdliwość tego rozstrzygnięcia nie została skutecznie podważona w zażaleniu. W szczególności odstępstwa nie uzasadnia sytuacja majątkowa skarżącej. Za odmową zastosowania zasady słuszności przemawiają również liczba i bezzasadność bądź niedopuszczalność podejmowanych przez nią czynności procesowych, charakter roszczenia i okoliczności sprawy.

Z tych względów Sąd Najwyższy w oparciu o art. 398¹⁴ w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c. oddalił zażalenie jako nie oparte na uzasadnionych podstawach.

db